

Lessenserie Informatievaardigheden

Kennisnet

'Zoeken als een pro!'

Doelgroep: leerlingen groep 7 & 8 en onderbouw vo.

Informatie zoeken met Google is dagelijkse kost voor de meeste mensen. 'Even Googelen' en hup, we weten de hoofdstad van Gelderland weer, ontdekken of mobiele straling slecht voor onze gezondheid is en kunnen onze kinderen vertellen hoeveel dagen het nog duurt voordat het weer 5 december is. Allemaal door gewoon een paar woorden in het zoekvenster in te voeren. Maar met Google kun je nog veel meer doen! Met enkele verborgen Google-trucs gaan de leerlingen in deze korte les aan de slag.

Samenvatting van de les

De les bestaat uit een quiz, waarbij leerlingen in teams moeten proberen zo snel mogelijk een vraagstuk op te lossen via Google. Iedere vraag heeft een 'Google-trucje' in het antwoord zitten; leerlingen die dit trucje gebruiken zullen eerder bij het juiste antwoord komen. Door leerlingen hier in een spelvorm zelf mee te laten oefenen worden zij steeds bekender met de mogelijkheden die Google biedt om de juiste informatie te vinden. Het is dus aan te raden deze les meerdere keren (en in wisselende teams) te doen.

Benodigde voorkennis leerlingen

- Leerlingen beschikken over voldoende ICT-basisvaardigheden zoals 'knippen & plakken', werken met meerdere tabbladen en eenvoudige navigatieskills op websites.

Leerdoelen:

- Leerlingen zijn bekend met mogelijkheden in Google om specifieker te zoeken naar de gewenste informatie,
- Leerlingen zijn zich bewust dat de manier waarop je een zoekterm invoert van invloed is op de gevonden resultaten.

Duur

Onderstaande doorloop is uit te voeren binnen één lesuur van 50 minuten.

Materialen per team van 4 leerlingen

Voor deze les is een aantal materialen noodzakelijk:

- een laptop, desktop of tablet met internettoegang,
- een beamer met scherm of ander presentatiemiddel.

Locatie

De lessen kunnen het beste in een regulier klaslokaal plaatsvinden indien leerlingen over een eigen device beschikken. Anders is een computerlokaal een goed alternatief.

Vorbereidingen door de docent

1. Vraag leerlingen als huiswerk ter voorbereiding een van de twee video's op deze website in de online workshop te bekijken. Deze video's leggen beiden uit hoe de software van Google werkt:

http://maken.wikiwijs.nl/70157/Workshop_Informatievaardigheden#!page-1695993

(de linker video is Engelstalig, de rechter video is Nederlandstalig)

2. In deze les krijgen leerlingen 2 x 7 korte opdrachten die zij in teamverband moeten maken.

Onderstaand geven we je alvast 7 opdrachten die je aan je leerlingen kunt geven; we vragen je de overige 7 zelf te ontwerpen. Door de overige 7 opdrachten zelf te ontwerpen ontdek je al veel over de werking van Google, wat je van pas gaat komen tijdens de les. Qua onderwerpen kun je uiteraard wel 'onze' opdrachten dubbelen en alleen de vraagstelling wijzigen. Zo

oefenen leerlingen meerdere keren in de les met hetzelfde type opdracht, waardoor je ook de kracht van herhaling in je les krijgt.

Stappenplan Les 1: Zoekstrategie en taakverdeling

Voorkennis activeren: vraag leerlingen in teams van 2 plaats te nemen bij een computer/tablet.

Vraag nu aan de leerlingen om, zonder dat zij gebruik maken van de computer, per team in te schatten hoeveel unieke websites er op dit moment zijn (het actuele getal kun je hier vinden: <http://www.internetlivestats.com/total-number-of-websites/>). De leerlingen schrijven in stilte hun schatting op een papiertje, waarna je het juiste aantal onthult. Wie zat het dichtste bij? Gebruik dit getal om aan te geven hoe gigantisch de hoeveelheid informatie is die online beschikbaar is en dat zelfs Google daar maar een percentage van in de zoekresultaten meeneemt.

Doel benoemen: in deze les gaan de leerlingen ontdekken dat er slimmere manieren zijn om binnen deze gigantische berg informatie hun weg te vinden, dan alleen maar snel even een paar zoekwoorden in Google invoeren. Het doel voor hen is om zich bewust te worden dat *hoe* je zoekt belangrijk is voor de uitkomst van de resultaten.

Uitleg: de leerlingen krijgen zo 14 opdrachten snel achter elkaar, waarbij ze steeds 2 minuten per opdracht hebben om het juiste antwoord in Google te vinden. Het winnende team mag zich de rest van het schooljaar 'Google Master' noemen!

Kern van de les:

- 30 minuten: de klas is al verdeeld in tweetallen. Je geeft steeds één van onderstaande opdrachten aan de leerlingen (de volgorde kun je zelf bepalen), waarbij zij binnen 2 minuten het juiste antwoord moeten formuleren en alleen voor hun eigen team moeten noteren. Aan het einde van de les geef je de juiste antwoorden en de manier hoe ze dat hadden kunnen vinden. Geef de leerlingen als tip mee dat als ze er niet uitkomen, ze het beste even kunnen Googelen hoe ze het antwoord kunnen vinden :)

Hou de tijd strak in de gaten (bijvoorbeeld via de stopwatch-functie op je mobiele telefoon) en start met de eerste opdracht voor de leerlingen:

1. In het lied van welke zanger of zangeres komt de tekst *I know what I came to do* voor?
Antwoord: "Focus" van Ariana Grande. Zoekmethode: zet dubbele aanhalingstekens voor en achter de zin die je letterlijk in Google wilt zoeken.
2. Hoe kun je in Google in één zoekopdracht **alleen** op de populaire filmwebsite www.imdb.com zoeken naar informatie over *Star Wars*?
Antwoord: Star Wars site:imdb.com. Zoekmethode: gebruik na je zoekwoord(en) de invoer 'site:' en voeg daarna de website toe waar je specifiek op wilt zoeken. Google beperkt zich daarna alleen nog tot die website qua zoekresultaten.
3. Wie is dit? https://pbs.twimg.com/profile_images/539335261398646784/ixECPqgQ.jpeg
Antwoord: Donald Tusk, voorzitter van de Europese Raad. Zoekmethode: download de foto, open Google Afbeeldingen en sleep de foto in het zoekveld. Google gaat nu controleren of de foto ook nog op andere websites geplaatst is en vertelt je (indien mogelijk) wie er op staat.

Mogen leerlingen geen afbeeldingen downloaden, dan kunnen ze ook naar Google Afbeeldingen gaan via <https://www.google.nl/imghp>, dan de afbeelding openen via bovenstaande link, en de afbeelding naar het tabblad van Google Afbeeldingen slepen. Zo vinden ze ook het juiste antwoord.

4. Hoe kun je met één zoekopdracht direct in een PDF-document lezen wat het minimumloon is als je straks een baantje gaat zoeken?
Antwoord: "minimumloon filename:pdf" Zoekmethode: door achter een zoekwoord de

toevoeging *filename:* gevolgd door de juiste 'extensie' (zoals pdf) te zetten zal Google alleen zoeken naar resultaten die het gewenste bestandstype bevatten.

5. Hoe kun je, als je een woord uit bijvoorbeeld een liedje niet meer weet, dit snel vinden door gebruik te maken van een speciaal teken?

Antwoord: door in de zin het woord dat je niet weet te vervangen door een "*" teken (asterix). Zoekmethode: met een asterix * geef je aan dat je dit woord in de zin niet kent. Google zal dan zoeken naar het meest logische zoekresultaat, waarbij het zelf voor de asterix een woord invult.

6. Hoe kun je met één zoekopdracht de precieze definitie van het woord 'anatomie' vinden?

Antwoord: "definieer:anatomie" Zoekmethode: door voor een woord de toevoeging *definieer:* te zetten zal Google als eerste resultaat de definitie van dat woord geven.

7. (als leuke afsluiting): hoe kun je het scherm van Google een volledige 360 graden draai laten maken? Antwoord: door als zoekterm "do a barrel roll" in te voeren.

8. Vanaf hier kun je zelf nogmaals 7 zoekopdrachten aan de teams geven.

Afronding: geef na de laatste vraag alle antwoorden en vraag de teams zichzelf te scoren. Begin af te tellen met de vraag: welk team had er 0 goed, welk team had er 1 goed, etc.? Noteer de teamnamen op het bord met achter de teamnaam het aantal goede of foute antwoorden. Zo eindig je bovenaan met het team dat de minste fouten had. Bespreek sowieso alle antwoorden met de teams door, zodat iedereen weet hoe een bepaald probleem aangepakt had moeten worden.